

भीमेश्वर नगरपालिका

चरिकोट, दोलखा
बागमती, प्रदेश, नेपाल ।

आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को बजेट वक्तव्य

सभाध्यक्ष महोदय,

नगरसभा सदस्यज्यूहरू,

१. यस गरिमामय नगरसभामा उपप्रमुखको भूमिकाबाट भीमेश्वर नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को बजेट प्रस्तुत गर्न पाउँदा अत्यन्त गौरवान्वित भएको छु । यो गौरवपूर्ण अवसर प्रदान गर्नु भएकोमा सम्पूर्ण नगरवासी महानुभावहरूप्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु ।
२. देशलाई सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको युगसम्म ल्याउने क्रममा जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात तथा अज्ञात सहिदहरूप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु ।
३. नेपालको संविधानको धारा २३०, अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा २१ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम नगरपालिकाको राजस्व र व्ययको अनुमान नगर कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई नगरसभामा पेस गर्नुपर्ने कानुनी व्यवस्थाबमोजिम भीमेश्वर नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को बजेट यस गरिमामय नगरसभामा पेस गर्दछु ।
४. नेपाल सरकारको 'समृद्ध नेपाल; सुखी नेपाली', बागमती प्रदेश सरकारको 'स्वस्थ सुसंस्कृत र सुखी जनता; समाजवाद उन्मुख समृद्ध प्रदेश' र भीमेश्वर नगरपालिकाको 'जैविक कृषि, पर्यटन र दिगो पूर्वाधार; शिक्षा, स्वास्थ्य, संस्कृतिले समृद्ध भीमेश्वर' भन्ने दीर्घकालीन सोच हाँसिल गर्नका लागि आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को बजेट परिलक्षित गरिएको छ । बजेट तर्जुमा गर्दा नेपालको संविधानमा निर्दिष्ट राज्यका निर्देशक सिद्धान्त, नीति तथा दायित्व, दिगो विकास लक्ष्य, नेपाल सरकारको सधैं आवधिक योजना, बागमती प्रदेशको पहिलो आवधिक योजना, नेपाल सरकार र बागमती प्रदेश सरकारको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट, भीमेश्वर नगरपालिकाको नगर बृहत् योजना-२०७७ (पहिलो परिमार्जन २०८०) र आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ का लागि भीमेश्वर नगरपालिकाको नगरसभाबाट पारित नीति तथा कार्यक्रमलाई मूल आधार मानिएको छ । यो बजेट कार्यान्वयनबाट समृद्ध भीमेश्वर बनाउन सहयोग मिल्ने अपेक्षा लिइएको छ ।

५. यस बजेटको कार्यान्वयनबाट नगरपालिकामा मानवीय समृद्धि र समुन्नतिमा वृद्धि हुने अपेक्षा गरेको छु । जनप्रतिनिधिहरूको समन्वय, नगरवासीको सहयोग, विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी निकायको साभेदारी एवम् नागरिक समाजको सद्भावबाट नगरपालिकाको विकास निर्माण कार्यमा गतिशीलता प्रदान हुने आशा गरेको छु ।
६. स्थानीय सरकार सञ्चालनको क्रममा हालसम्म प्राप्त गरेको अनुभव र नगरवासीका तर्फबाट विभिन्न चरण र स्वरूपमा प्राप्त सुभाबका आधारमा भीमेश्वर नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को बजेट तयार गरिएको छ । आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को बजेटलाई मूलतः पारित नीति तथा कार्यक्रमले निर्दिष्ट गरेका मार्गदर्शन, बजेटको सिद्धान्त र प्राथमिकताका आधारमा रही भीमेश्वर नगरपालिकाको समृद्धि र दीगो विकासका लक्ष्य प्राप्त हुने क्षेत्रमा लगानी प्रवाह गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

नगरसभा सदस्यज्यूहरू,

७. अब म गत आर्थिक वर्ष २०७९/०८० र यस आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को संक्षिप्त वित्तीय विवरण प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु ।
८. आर्थिक वर्ष २०७९/०८० मा भीमेश्वर सञ्चित कोषबाट खर्च हुने गरी कुल १ अर्ब १ करोड २३ लाख ९३ हजार १ सय २४ रुपैयाँ बजेट विनियोजन भएकोमा ८८ करोड ४७ लाख ४ हजार ४ सय ६६ रुपैयाँ ३६ पैसा अर्थात कुल विनियोजित बजेटको ८७.३८ प्रतिशत खर्च भएको थियो ।
९. सोही आर्थिक वर्षमा चालुतर्फ ४९ करोड ३६ लाख ५ हजार रुपैयाँ विनियोजित भएकोमा ४२ करोड ९० लाख ८१ हजार ९ सय ६९ रुपैयाँ १० पैसा अर्थात ८६.९३ प्रतिशत खर्च भएको थियो । त्यसै गरी पुँजीगततर्फ ५१ करोड ६० लाख ५४ हजार ९ सय २७ रुपैयाँ विनियोजित भएकोमा ४५ करोड ५६ लाख २२ हजार ४ सय ९७ रुपैया २६ पैसा अर्थात ८८.२९ प्रतिशत खर्च भएको थियो । साथै वित्तीय व्यवस्थातर्फ २७ लाख ३१ हजार १ सय ९७ रुपैयाँ विनियोजन गरिएकोमा उल्लिखित क्षेत्रमा कुनै पनि खर्च नभएको अवगत गराउँदछु ।
१०. चालु आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ मा भीमेश्वर सञ्चित कोषबाट खर्च हुने गरी संशोधनसहित कुल रकम ९३ करोड १६ लाख १६ हजार ३ सय ४९ रुपैयाँ विनियोजन भएकोमा हालसम्म

६६ करोड ५१ लाख ९५ हजार ३ सय ९७ रुपैयाँ २ पैसा अर्थात कुल विनियोजित बजेटको ७१.४ प्रतिशत खर्च भएको छ ।

११. यसै आर्थिक वर्षमा चालुतर्फ ४८ करोड ९८ लाख १५ हजार रुपैयाँ विनियोजित भएकोमा ३८ करोड ९४ लाख ७७ हजार १ सय ५५ रुपैयाँ ८ पैसा अर्थात ७९.५२ प्रतिशत खर्च भएको छ भने पुँजीगततर्फ ४३ करोड ९३ लाख १ हजार ३ सय ४९ रुपैयाँ विनियोजित भएकोमा २७ करोड ३३ लाख ८५ हजार ३ सय ९ रुपैयाँ ६२ पैसा अर्थात ६२.२३ प्रतिशत खर्च भएको छ । त्यसैगरी वित्तीय व्यवस्थापनतर्फ २५ लाख रुपैयाँ विनियोजन गरिएकोमा २३ लाख ३२ हजार ९ सय ३२ रुपैयाँ ३२ पैसा अर्थात ९३.३२ प्रतिशत खर्च भएको छ । बाँकी बजेटअन्तर्गतको कार्यक्रम/आयोजनाहरू सम्पन्न र भुक्तानी हुने क्रममा रहेका छन् ।

१२. गत आर्थिक वर्ष २०७९/०८० मा सङ्घीय सरकारको समानीकरण, सशर्त र समपूरक अनुदानहरूतर्फ ६२ करोड ८४ लाख ९५ हजार ३ सय १४ रुपैयाँ प्राप्त हुने अनुमान गरिएकोमा ५७ करोड ८० लाख ९८ हजार ६ सय ६८ रुपैयाँ ९३ पैसा अर्थात ९१.९८ प्रतिशत प्राप्त एवम् निकास कायम भएको थियो । बागमती प्रदेश सरकारको समानीकरण, सशर्त र समपूरक अनुदानतर्फ ७ करोड ६१ लाख ७० हजार रुपैयाँ प्राप्त हुने अनुमान गरिएकोमा ६ करोड ९० लाख ६८ हजार ९ सय ३१ रुपैयाँ अर्थात ९०.६८ प्रतिशत अनुदान प्राप्त एवम् निकास कायम भएको थियो । त्यसैगरी सङ्घीय र प्रदेश राजस्व बाँडफाँटतर्फ १६ करोड ३० लाख ६० हजार रुपैयाँ प्राप्त हुने अनुमान गरिएकोमा १२ करोड ३३ लाख १४ हजार १ सय ९६ रुपैयाँ १३ पैसा अर्थात ७५.६३ प्रतिशत प्राप्त भएको थियो ।

१३. चालु आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ मा सङ्घीय सरकारको समानीकरण, ससर्त, विशेष र समपूरक अनुदानहरूतर्फ ५८ करोड ४५ लाख ८ हजार रुपैयाँ प्राप्त हुने अनुमान गरिएकोमा हालसम्ममा ५३ करोड ६५ लाख ३१ हजार ७ सय ५ रुपैयाँ अर्थात ९१.७९ प्रतिशत अनुदान प्राप्त भएको छ भने बागमती प्रदेश सरकारको समानीकरण, ससर्त, विशेष र समपूरक अनुदानहरूतर्फ ६ करोड ९९ लाख ६४ हजार रुपैयाँ प्राप्त हुने अनुमान गरिएकोमा हालसम्ममा ४ करोड ५३ लाख १५ हजार ७ सय ३७ रुपैयाँ अर्थात ६४.७७ प्रतिशत अनुदान प्राप्त भएको छ । त्यसैगरी सङ्घीय र प्रदेश राजस्व बाँडफाँटतर्फ १५ करोड ७८ लाख ९१ हजार रुपैयाँ प्राप्त हुने अनुमान गरिएकोमा हालसम्म ११ करोड ६४ लाख ३८ हजार ९ सय ४८ रुपैयाँ ४९ पैसा अर्थात ७३.७५ प्रतिशत प्राप्त भएको छ ।

१४. नगरपालिकामा गत आर्थिक वर्ष २०७९/०८० मा ३ करोड ३ लाख ६० हजार रुपैयाँ आन्तरिक आय सङ्कलनको अनुमान गरिएकोमा २ करोड ३८ लाख ८ हजार ४ सय ५१ रुपैयाँ ७ पैसा अर्थात वार्षिक अनुमानको तुलनामा ७८.४२ प्रतिशत आन्तरिक आय सङ्कलन भएको थियो भने नगर विकास कोषबाट ३ करोड ४७ लाख २२ हजार २ सय १८ रुपैयाँ ऋण प्राप्त भएको थियो । चालु आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ का लागि ३ करोड २ लाख ६० हजार रुपैयाँ आन्तरिक आय सङ्कलनको अनुमान गरिएकोमा २०८१ को जेठ मसान्तसम्म २ करोड १२ लाख ३० हजार ४ सय ८१ रुपैयाँ ८६ पैसा अर्थात अनुमानित आयको ७०.१६ प्रतिशत आन्तरिक आय सङ्कलन भएको छ भने नगर विकास कोषबाट ३ करोड ८७ लाख २९ हजार ९ सय ४० रुपैयाँ ऋण प्राप्त भएको छ ।
१५. नेपालको संविधानबमोजिम नगरपालिकाले लगाउने कर, दस्तुर तथा शुल्कलगायतका राजस्वको दरलाई वैज्ञानिक बनाई त्यसको आधार र दायराहरूलाई विस्तार गर्न स्थानीय सरकारको वित्तीय अधिकार क्षेत्रभित्रका कर, सेवाशुल्क, दस्तुर र विक्रीको आधार र दायरा फराकिलो गर्दै प्रगतिशील राजस्व प्रणाली अवलम्बन गरिएको छ । करदाताहरूको कर तिर्ने क्षमतालाई ध्यानमा राख्दै करको दरहरू निर्धारण गरिएको थियो । नगरपालिकाको राजस्व सङ्कलनलाई प्रविधिमैत्री बनाउन प्रयास गरिएको थियो ।

सभाध्यक्ष महोदय,

नगरसभा सदस्यज्यूहरू,

१६. अब म आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को बजेट तर्जुमा गर्दा अपनाइएको प्रक्रिया र बजेटका उद्देश्य एवम् प्राथमिकतालाई संक्षिप्त रूपमा प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु । आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ का लागि नगरपालिकाले पूर्व योजना तर्जुमा गोष्ठी सम्पन्न गरी मार्गदर्शन तयार पारिएको थियो । नगरपालिकाबाट वडागत र विषयगत रूपमा बजेटका सीमा र सिलिड निर्धारण गरी स्थानीय तहको योजना तर्जुमा चरण र प्रक्रिया कार्यतालिका अनुसार सञ्चालन भएका थिए । आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ का लागि सहभागितामूलक पद्धतिबाट योजना तर्जुमा गरिएको छ । प्रचलित कानुनी व्यवस्थाअनुसार योजना तर्जुमाका हालसम्मका ५ चरण र २१ कार्यहरू पूरा भएका छन् । आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को बजेटका उद्देश्यहरू निम्नानुसार रहेका छन् ।

(क) उत्पादन, उत्पादकत्व र रोजगारी वृद्धि गरी समृद्ध नगर निर्माण गर्न योगदान पुऱ्याउनु,

- (ख) गुणस्तरीय शिक्षा र स्थाय्यमार्फत शिक्षित र स्वस्थ नगर निर्माण गर्नु,
- (ग) भीमेश्वर नगरलाई मौलिक संस्कृतिसहितको विशिष्ट पहिचान भएको पर्यटकीय गन्तव्यको रूपमा विकास गर्नु,
- (घ) स्थानीय स्रोत र साधनको उच्चतम उपयोग गर्दै समृद्ध भीमेश्वरको परिकल्पनालाई सहयोग गर्नु,
- (ङ) लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणलाई प्राथमिकता दिँदै न्यायमा पहुँच विस्तार गर्नु,
- (च) स्थानीय सुशासन कायम गरी सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउनु ।
१७. बजेटको उद्देश्य हासिल गर्न आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को बजेटका प्राथमिकता निम्नानुसार प्रस्तुत गरेको छु ।
- (क) रोजगारी सिर्जना र आर्थिक वृद्धि,
- (ख) पर्यटन, कृषि, ऊर्जा, सूचना प्रविधि तथा पूर्वाधार निर्माण,
- (ग) शिक्षा, स्वास्थ्य लगायत सामाजिक क्षेत्रको विकास,
- (घ) समावेशीता र सामाजिक सुरक्षा,
- (ङ) सुशासन प्रवर्द्धन तथा सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सुधार ।

सभाध्यक्ष महोदय,

१८. अब म आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ मा नगरभित्र सञ्चालन हुने सेवा र कार्यहरूका लागि बजेटको प्रस्ताव गर्न अनुमति चाहान्छु ।
१९. आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ मा नगरपालिकाको सार्वजनिक सेवा र विकास निर्माण कार्यहरूका लागि ८८ करोड ९ लाख ८४ हजार रुपैयाँ बजेट विनियोजनका लागि प्रस्ताव गर्दछु ।
२०. आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ मा प्रस्तावित बजेटमध्ये विकासका विषयगत क्षेत्रको रूपमा हेर्दा ५ करोड २० लाख ८१ हजार रुपैयाँ (५.९१ प्रतिशत) आर्थिक विकासमा, ४० करोड ४५ लाख ३ हजार रुपैयाँ (४५.९२ प्रतिशत) सामाजिक विकासमा, २८ करोड ८५ लाख ४ हजार रुपैयाँ (३२.७५ प्रतिशत) भौतिक पूर्वाधार विकासमा, ३ करोड ०५ लाख ७६ हजार रुपैयाँ (३.४७ प्रतिशत) सुशासन तथा अन्तर सम्बन्धित क्षेत्रमा र १० करोड ५३ लाख २० हजार

- रुपैयाँ (११.९५ प्रतिशत) कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक क्षेत्रमा विनियोजनको प्रस्ताव गरिएको छ ।
२१. अब म उल्लिखित विकासका विषयगत क्षेत्रअन्तर्गतका उपक्षेत्रहरूको प्रस्तावित प्रमुख कार्यक्रम तथा आयोजनाहरू र सोका लागि विनियोजित प्रस्तावित बजेट प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।
२२. **कृषि : 'दिगो आम्दानी र स्वस्थ जीवन; जैविक कृषि उत्पादन'** भन्ने सोचका साथ नगरलाई जैविक र व्यावसायिक कृषिमा अग्रणी नगरको रूपमा विकास गर्ने नीति अनुरूप कृषि औजार तथा उपकरणमा साभेदारी, रैथाने बाली प्रवर्द्धनका लागि प्रोत्साहन, उन्नत खेती पद्धति, नविन प्रविधि र यान्त्रीकरणको प्रयोगलाई प्रोत्साहनका लागि बजेट विनियोजन गरिएको छ । कृषि योग्य क्षेत्र पहिचान गरी कृषि पकेट क्षेत्र निर्धारण, हाल निर्धारण गरिएका पकेट क्षेत्रलाई विस्तार, कृषक सूचीकरण अद्यावधिक, कृषि उत्पादक र उपभोक्तालाई सहूलियत र सुविधा प्रदान गर्ने, कृषि उपजको बजारीकरण गर्नुका साथै हाट बजारको व्यवस्थापन गर्ने, कृषिमा उत्पादन र उत्पादकत्वको आधारमा कृषकलाई प्रोत्साहन गर्ने, जस्ता कार्यहरूका लागि समेत बजेट विनियोजन गरिएको छ । माथिका कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि कृषि क्षेत्रतर्फ १ करोड ९० लाख ६० हजार रुपैयाँ (२.१६ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।
२३. **पशु विकास : 'उन्नत पशुपालन; सवल र सक्षम किसान'** भन्ने सोचबमोजिम पशुजन्य उत्पादनमा नगरलाई आत्मनिर्भर बनाउनुको साथै आय आर्जनको स्रोतको रूपमा विकास गर्ने नीतिबमोजिम पशुजन्य उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने, पशुपंक्षी पालक किसानहरूमा व्यावसायिकताको विकास गर्ने, स्थानीय पशुजन्य उत्पादनको प्रशोधन तथा बजार व्यवस्थापन गर्ने, भैंसी पालनलाई प्रोत्साहन गर्ने, पशु स्वास्थ्य सुधार गर्ने जस्ता कार्यक्रमका लागि बजेट विनियोजन गरिएको छ । महामारी रोगहरूको नियन्त्रण गर्न, एक वडा एक पशुसेवा प्राविधिक व्यवस्था गर्नसमेतका लागि बजेटको व्यस्था मिलाइएको छ । पशुविकास क्षेत्रतर्फ १ करोड १३ लाख ७१ हजार रुपैयाँ (१.२९ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।
२४. **सिंचाई : 'उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि; दिगो एवम् भरपर्दो सिंचाइ'** भन्ने सोचका साथ भरपर्दो सिंचाइका पूर्वाधार र सेवामार्फत कृषि उत्पादनशीलतामा अभिवृद्धि गर्न कुलो सिंचाई,

लिफ्ट सिंचाई, थोपा सिंचाई र पोखरी सिंचाईका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी कृषि सिञ्चित क्षेत्र विस्तार गर्न बजेटको व्यवस्था गरिएको छ । दिसाजन्य फोहोरबाट निस्कने पानी प्रशोधन गरी सिंचाईमा प्रयोग गर्ने व्यवस्थाका साथै लिफ्ट सिंचाई परियोजना सञ्चालनका लागि सङ्घीय सरकार र बागमती प्रदेश सरकारसँग समन्वयको व्यवस्था मिलाइएको छ । सिंचाई क्षेत्रका कार्यक्रमहरू सञ्चालनका लागि ६९ लाख ६० हजार (०.७९ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।

२५. **पर्यटन : मनोरम पर्यटकीय गन्तव्य भीमेश्वर** भन्ने सोचका साथ पर्यटनमार्फत स्थानीय विकास र समृद्धि हासिल गर्नका लागि पर्यटनमैत्री पूर्वाधार विकास, वडाका पहिचानका आधारमा एक वडा एक पर्यटन केन्द्र स्थापना, पर्यटकीय गन्तव्यहरूको प्रचार प्रसार, हाइअल्टिच्युट माउन्टेन बाइक साइक्लिङ प्रतियोगिता सञ्चालन, सूचना केन्द्र सञ्चालन, सिसिटिभी क्यामरा जडान जस्ता कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न बजेट विनियोजन गरिएको छ । 'गाउँ गाउँमा उत्पादन; सहरमा पर्यटन' भन्ने नारालाई सार्थक बनाउन 'पूर्वाधार पर्यटनका लागि; पर्यटन जीउने आधारका लागि' भन्ने मूल मर्मलाई आत्मासाथ गर्दै धार्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक र साहसिक पर्यटकीय गन्तव्यको रूपमा यस नगरपालिकालाई विकास गर्ने पर्यटन गुरुयोजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने छ । पर्यटन क्षेत्रमा नगरपालिकाबाट सम्पादन गरिने कार्यका लागि ८२ लाख रुपैयाँ (०.९३ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।

२६. **उद्योग र वाणिज्य : 'कृषि र पर्यटनमा आधारित उद्यम व्यापार'** भन्ने सोचका साथ उद्योग व्यवसायमार्फत स्थानीय आर्थिक विकास र समृद्धिमा टेवा पुऱ्याउन स्थानीय सीप, प्रविधि तथा स्थानीय उत्पादनमा आधारित उद्योगको विकास र विस्तार गर्न, 'एक घर एक महिला रोजगार, समृद्ध भीमेश्वरको आधार' को लागि महिला उद्यमी निर्माण गर्न, भीमेश्वर महिला आत्मनिर्भर अभियान सञ्चालन गर्न, सिप र प्राविधिक सहयोग गर्न बजेट विनियोजन गरिएको छ । उद्योग, वाणिज्य र रोजगार क्षेत्रतर्फ ५९ लाख ९० हजार रुपैयाँ (०.६८ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।

२७. **भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा वित्तीय व्यवस्थापन : 'भूमिको उत्पादनशील उपयोग र प्रभावकारी वित्त परिचालन'** भन्ने सोचका साथ भूमिको समुचित उपयोग तथा वित्तीय सेवामा नागरिकको पहुँच वृद्धि गर्ने नीतिअनुसार भूमिको उपयोग र उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने, सडक र सार्वजनिक जग्गाको लगत तयार गरी संरक्षण गर्ने, भूउपयोग योजनाको परिपालना

- गर्ने, वित्तीय सेवा तथा लगानीमा वृद्धि गर्ने लगायतका कार्यहरु सञ्चालन गर्ने प्रबन्ध मिलाइएको छ। साथै सहकारी विकाससँग सम्बन्धित कार्यक्रमहरु सञ्चालन, सहकारीसँगको समन्वयमा सीप विकास र आय आर्जनको कार्यक्रम सञ्चालन, सहकारीहरुको अनुगमन, सहकारी संस्थाहरुलाई कोपोमिस प्रणालीमा आवद्ध गर्ने जस्ता कार्यका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइएको छ। भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा वित्तीय व्यवस्थापन क्षेत्रतर्फ १५ लाख रुपैयाँ (०.१७ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छ।
२८. **श्रम, रोजगार तथा गरिबी निवारण :** 'श्रम शक्ति, पुँजी र प्रविधिको परिचालन; रोजगारी प्रवर्द्धन तथा गरिबी निवारण' भन्ने सोचका साथ नगरलाई पूर्ण रोजगारयुक्त नगर बनाउने नीति पुरा गर्नका लागि एक घर एक रोजगारको सुनिश्चितता हुने गरी नगरमा रोजगारीका अवसरहरु सिर्जना हुने कार्यक्रम, सीप विकास तथा रोजगार प्रवर्द्धनका कार्यक्रम, सुरक्षित वैदेशिक रोजगारी कार्यक्रम, प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम र सहरी शासकीय क्षमता विकास कार्यक्रमका लागि बजेट व्यवस्था गरिएको छ। श्रम, रोजगार तथा गरिबी निवारण क्षेत्रतर्फ १ करोड ५३ लाख ६२ हजार रुपैयाँ (१.७४ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छ।
२९. **शिक्षा :** 'सक्षम नागरिक' भन्ने सोचका आधारमा पहुँचयोग्य, गुणस्तरीय, आयमूलक र प्राविधिक तथा व्यावहारिक विद्यालय शिक्षाको माध्यमबाट मानव स्रोत विकास गर्ने नीतिअनुरूप शिक्षा क्षेत्रको गुणस्तर सुधार, बाल विकास केन्द्रका शिक्षक र विद्यालय सहायक कर्मचारीलाई प्रोत्साहन, क्षमता विकास, विद्यार्थीहरुका लागि अतिरिक्त क्रियाकलाप, विद्यार्थीहरुका लागि दिवा खाजामा थप सहयोग, विद्यालयहरुमा स्काउटको परिचालन जस्ता कार्यक्रमका लागि बजेट विनियोजन गरिएको छ। शिक्षकले स्वेच्छिक अवकाश लिएमा गोल्डेन ह्यान्ड सेक प्रदान गर्ने व्यवस्थाका लागि समेत बजेटको प्रबन्ध गरिएको छ। शिक्षा क्षेत्रमा शिक्षकहरुका पारिश्रमिक र उल्लिखित कार्यक्रमहरु सञ्चालनका लागि २९ करोड ५० लाख १५ हजार रुपैयाँ (३३.४८ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छ।
३०. **स्वास्थ्य तथा पोषण :** 'स्वस्थ भीमेश्वरबासी; उत्कृष्ट स्वास्थ्य सुविधा' भन्ने सोचका साथ स्वास्थ्य सेवामा पहुँच वृद्धि गरी गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा विस्तार गर्ने नीति पूरा गर्न आमा सुरक्षा कार्यक्रम, संस्थागत सुत्केरी प्रोत्साहन, सुत्केरी पोषण भत्ता, जेष्ठ नागरिक र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई स्वास्थ्य परीक्षण, सहरी स्वास्थ्य केन्द्र सञ्चालन, विपन्न तथा गरिब नगरवासीका लागि स्वास्थ्य उपचारमा आर्थिक सहयोग, स्वास्थ्य संस्थाहरुको भौतिक पूर्वाधार निर्माण र सुधार, स्वास्थ्य चौकीहरुमा आवश्यक स्वास्थ्य सामग्रीहरु र औषधिको

व्यवस्था, किड्नी डायलिसिस र आइसियू केन्द्र सञ्चालनका लागि पशुपति चौलागाई स्मृति अस्पतालसँग साभेदारीका लागि बजेट विनियोजन गरिएको छ । स्वास्थ्य क्षेत्रमा प्रतिकारात्मक, प्रवर्द्धनात्मक, उपचारात्मक र निरोधात्मक कार्यक्रमहरूलाई बजेटको प्रबन्ध मिलाइएको छ । स्वास्थ्य र पोषण क्षेत्रको लागि कुल ६ करोड ७२ लाख ४१ हजार रुपैयाँ (७.६३ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।

३१. **खानेपानी तथा सरसफाइ : 'स्वच्छ खानेपानी र सफा भीमेश्वर'** भन्ने सोचका आधारमा सबै नगरवासीलाई पर्याप्त पहुँचयोग्य र सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाइ उपलब्ध गराउने नीतिअनुरूप सहरी क्षेत्र र ग्रामीण क्षेत्रमा खानेपानीको सुविधा विस्तार गर्न, खानेपानी वितरण प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्न, सरसफाइ ज्ञान केन्द्रको सञ्चालन गर्न, टोल विकास संस्थाहरूसँगको सहकार्यमा सरसफाइ कार्यमा परिचालन गर्न **'हाम्रो अभिभारा; एक घर एक धारा'** भन्ने मान्यताबमोजिम पिउन योग्य पानीको सहज पहुँच सबै नगरवासीहरूलाई पुऱ्याउन, सार्वजनिक स्थलहरूमा लैङ्गिक तथा आपङ्गमैत्री शौचालय निर्माण गर्न बजेट विनियोजन गरिएको छ । खानेपानी सरसफाइ क्षेत्रका लागि १ करोड २० लाख ३० हजार (१.३६ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।
३२. **भाषा, धर्म, संस्कृति तथा ललितकला संरक्षण र प्रवर्द्धन : 'वैभवशाली संस्कृति'** भन्ने सोचका साथ स्थानीय पहिचान भल्कने भाषा, कला, संस्कृति, साहित्य, सङ्गीतको प्रवर्द्धन गर्ने, सम्पदा र धार्मिक स्थल आदि साँस्कृतिक धरोहरहरूको संरक्षण गर्न, आदिवासी, जनजाति र दलित समुदायहरूको परम्परागत सिप र कलाको संरक्षण र संवर्द्धन गर्न, बहुजातीय सङ्ग्रहालय निर्माणलाई पूर्णता दिन, विभिन्न धर्म समुदायका लागि उपयुक्त स्थानमा मृत्युसंस्कार स्थल निर्माण गर्न, स्थानीय मठ, मन्दिर, गुम्बा, मण्डली, चाडपर्व र जात्राको जगेर्ना तथा संवर्द्धन गर्न बजेटको व्यवस्था गरिएको छ । भाषा, धर्म, संस्कृति तथा ललितकला संरक्षण र प्रवर्द्धनको क्षेत्रमा ७६ लाख रुपैयाँ (०.८६ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।
३३. **युवा, खेलकुद तथा मनोरञ्जन : 'समृद्ध भीमेश्वर; युवाहरूको उत्पादनशील उपयोग'** भन्ने सोचअनुसार युवाहरूको सिर्जनशील उपयोग गरी नगरपालिकाको विकास प्रक्रियामा परिचालन गर्ने नीति लिइने छ । युवाहरूलाई उत्पादनशील कार्यमा परिचालन गर्ने, खेलकुदको कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न, वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका युवाहरूलाई उनीहरूले सिकेका ज्ञान र सीपलाई उपयोगी बनाउन, नगरस्तरमा खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन गर्न, नगरवासीहरूका लागि मनोरञ्जनको क्षेत्रलाई ध्यान दिँदै नगरक्षेत्रभित्र निर्माण भएका पार्क

एवम् भ्युटावरहरूलाई व्यवस्थित गर्न, भीमेश्वर रङ्गशालालाई पूर्णता दिन उत्तरतर्फको प्यारापेट निर्माण कार्य सुरु गर्नका लागि बजेट व्यवस्था गरेको छु । खेलकुद तथा मनोरञ्जनतर्फ ३३ लाख ५० हजार रुपैयाँ (०.३८ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

३४. **लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण : 'सामाजिक न्याय र समावेशी सहभागिता'**

भन्ने सोचका साथ सबै वर्ग र समुदायको समतामूलक विकास गरी अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गर्ने नीतिअनुरूप लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको सवाललाई सबैक्षेत्रका नीति कार्यक्रममा मूलप्रवाहीकरण गर्न, लक्षित वर्गको सिप तथा क्षमता विकास, आयआर्जन र सहयोगका लागि कार्यक्रम सञ्चालन गर्न 'क' वर्गका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका हेरालुलाई प्रदान गरिएको हेरचाह खर्च र 'ग' वर्गका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको लागि सामाजिक सुरक्षा भत्ताको व्यवस्था गर्न, सहज पहुँच राख्न नसक्ने समुदाय तथा वर्गलाई न्यायको प्रत्याभूति दिलाउन, जेष्ठ नागरिकलाई सहायक सामग्री सहयोग, बालमैत्री स्थानीय शासनको अवधारणालाई सुनिश्चित गर्न, अभिभावक गुमाएका बालबालिकाहरूलाई आर्थिक सहायता प्रदान गर्न, तेस्रो सन्तानदेखिको नवजात शिशु प्रोत्साहन जस्ता कार्यक्रमको लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिएको छ । लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणतर्फ १ करोड ६६ लाख ३५ हजार रुपैयाँ (१.८९ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।

३५. **पञ्जीकरण तथा सामाजिक सुरक्षा : 'सुरक्षित जीवन; उच्च सामाजिक सुरक्षा'** भन्ने मूल

सोचलाई सार्थक बनाउन नागरिकको अभिलेख प्रणाली दुरुस्त गर्दै सामाजिक सुरक्षाको प्रत्याभूति प्रदान गर्ने नीतिबमोजिम सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत जेष्ठ नागरिक, एकल महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई प्रदान गरिदै आएको सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण, वडास्तरमा व्यक्तिगत घटना सिविर सञ्चालन लगायतका कार्यहरूका लागि २९ लाख ३२ हजार रुपैयाँ (०.३३ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

नगरसभा सदस्यज्यूहरू,

३६. **सडक, पुल तथा यातायात : 'गुणस्तरीय सडक; सुरक्षित यातायात'** भन्ने सोचलाई सार्थक

गराउन दिगो सडक पूर्वाधार विस्तार गरी नगरवासीलाई भरपर्दो र सुरक्षित यातायातको पहुँच वृद्धि गर्ने नीति पूरा गर्न नगर यातायात गुरुयोजनाले निर्धारण गरेका स्थानीय

यातायातका पूर्वाधार निर्माण, मुख्य सडकहरूको संरक्षण एवम् मर्मतसम्भार, वातावरणमैत्री हरियाली सडक निर्माण, सडक संरचना संरक्षणका लागि नाला निर्माण, महत्त्वपूर्ण सडकहरूलाई कालोपत्रे तथा ढलान र भोलुङ्गे पुल निर्माण जस्ता कार्यक्रम र कार्यहरूका लागि बजेट व्यवस्था गरिएको छ । बसपार्कको पूर्वाधार निर्माणका लागि समेत बजेटको प्रबन्ध गरिएको छ । सडक, पुल यातायाततर्फ १३ करोड ५० लाख ५० हजार रुपैयाँ (१५.३० प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।

३७. **भवन, आवास तथा वस्ती विकास : 'व्यवस्थित वस्ती; सुरक्षित आवास'** भन्ने मूल सोचका आधारमा नगरपालिका क्षेत्रका वस्ती विकास र आवास निर्माणलाई सुरक्षित व्यवस्थित र उत्थानशील बनाउने नीतिबमोजिम नक्सापास कार्यलाई थप सुदृढीकरण गर्ने, सहरी क्षेत्रमा सडकवती व्यवस्था गर्ने, हरियाली प्रवर्द्धन गर्ने, नगरवासीहरूको सक्रियतामा सरसफाइ, सहरी सौन्दर्यकारण र स्वच्छ सहर अभियान सञ्चालन गर्ने, नगरपालिकाको वडा कार्यालय भवनहरू निर्माण गर्ने, नगरभित्र निर्माण गरिने भवन तथा पूर्वाधारहरू महिलामैत्री, बालमैत्री र अपाङ्गमैत्री बनाइने जस्ता कार्यहरूको समेत प्रबन्ध मिलाइएको छ । भवन, आवास तथा वस्ती विकासतर्फ १४ करोड ५७ लाख ५४ हजार रुपैयाँ (१६.५४ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।

३८. **जलस्रोत, विद्युत तथा स्वच्छ ऊर्जा : 'ऊर्जाको उत्पादनशील उपयोग'** भन्ने सोचअनुसार सबै नगरवासीमा भरपर्दो विद्युत सेवाको पहुँच उपलब्ध गराउन उज्यालो भीमेश्वर कार्यक्रम अन्तर्गत विभिन्न साभेदार निकायहरूको सहकार्यमा विद्युतीकरण र वैकल्पिक ऊर्जाका कार्यक्रम सञ्चालनका साथै नगर क्षेत्रभित्र सञ्चालनमा आएका अन्य जलविद्युत् आयोजनाहरूसँग सहकार्य कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनको व्यवस्था गरिएको छ । जलस्रोत, विद्युत तथा स्वच्छ ऊर्जा विकासतर्फ २४ लाख रुपैयाँ (०.२७ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।

३९. **सूचना तथा सञ्चार प्रविधि : 'सबल लोकतान्त्रिक व्यवहार; सहज सूचना र सञ्चार'** भन्ने सोचअनुसार सूचना प्रविधिलाई सबै नगरवासीका लागि पहुँचयोग्य र सर्वसुलभ बनाउन सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको उपयोगलाई बढाउने, प्रविधिमा आधारित अनलाइन घटना दर्तालाई निरन्तरता दिने, राजश्व अनलाइन भुक्तानी प्रणालीको स्थापना गर्ने, स्थानीय सञ्चार माध्यमहरूसँग साभेदारी र सहकार्य गर्ने, साइबर अपराध न्यूनीकरणका लागि सचेतनामूलक कार्यक्रम जस्ता प्रविधिमैत्री कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नका लागि बजेटको

- व्यवस्था मिलाइएको छ । सूचना तथा सञ्चार प्रविधि क्षेत्रका लागि ५३ लाख रुपैयाँ (०.६० प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।
४०. **वन, भूसंरक्षण तथा जैविक विविधता :** 'स्वच्छ तथा दिगो सहरी पर्यावरण' भन्ने मूल सोचबमोजिम विविध प्राकृतिक स्रोतहरूको दिगो व्यवस्थापन गरी प्राकृतिक सम्पदामा आधारित व्यवसायको विकासमार्फत स्थानीय विकास र समृद्धि हासिल गर्न वन पैदावारमा आधारित व्यावसायिक खेती तथा उद्यम सञ्चालन, स्थानीय काठको प्रयोग, जैविक विविधता कायम राख्ने र भू-संरक्षणमा सहयोग पुग्ने कार्यक्रमलाई सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ । वन, भूसंरक्षण तथा जैविक विविधतातर्फ २४ लाख ५० हजार रुपैयाँ (०.२८ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।
४१. **विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकुलन :** 'सुरक्षित र उत्थानशील भीमेश्वर' भन्ने सोचका आधारमा विपद् पूर्व तयारी र समुदायको उत्थानशीलता प्रवर्द्धन, विपद्बाट हुने क्षति न्यूनीकरण, विपद् तथा आपत्कालीन सेवा, खुला क्षेत्रमा पूर्वाधार विकास, पारिस्थितिकीय प्रणालीहरू संरक्षण, जीविकोपार्जन सुधार, जलवायु अनुकुलन सहयोगसँग सम्बन्धित कार्यक्रमहरू सञ्चालनको व्यवस्था मिलाइएको छ । विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकुलनतर्फ ४८ लाख रुपैयाँ (०.५४ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।
४२. **सङ्गठन तथा क्षमता विकास, जनशक्ति व्यवस्थापन र सेवा प्रवाह :** 'नागरिकमैत्री सेवा र सुशासन; क्षमतावान कर्मचारी र दक्ष नगर प्रशासन' भन्ने सोच पूरा गर्नका लागि सुदृढ सङ्गठन र दक्ष जनशक्ति मार्फत नगरवासीलाई प्रभावकारी सेवा प्रदान गर्ने नीतिअनुरूप नगरपालिकाको संस्थागत क्षमता सुधार गर्ने, जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूको क्षमता विकास गर्ने, अभिलेखहरूको डिजिटाइजेसन गर्ने, कार्यालयको सेवा प्रवाहलाई नागरिकमैत्री बनाइने, सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण र सार्वजनिक सुनुवाइ गर्ने, कार्यक्रमहरू व्यवस्था गरिएको छ । सङ्गठन तथा क्षमता विकास, जनशक्ति व्यवस्थापन र सेवा प्रवाहका लागि २९ लाख रुपैयाँ (०.३३ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।
४३. **नीति, कानून, न्याय तथा सुशासन :** 'नगरपालिकामा सुशासन; विधिको शासन, जवाफदेही तथा पारदर्शीता कार्यान्वयन' भन्ने मूल सोचका आधारमा तथ्यमा आधारित नीति तथा कानूनको माध्यमबाट गुणस्तरीय पारदर्शी जवाफदेही शासन सञ्चालन गर्न नगरपालिकाका

- लागि आवश्यक कानूनहरूको तर्जुमा र विद्यमान कानूनहरूको अध्ययन विश्लेषण र संशोधन तथा खारेजी गर्न, न्यायिक सेवाबारे आम नगरवासीलाई सुसूचित गर्न, न्यायिक समितिका सबै गतिविधिहरूलाई डिजिटाइजेसन गर्न, मेलमिलापकर्ताहरू प्रोत्साहान र क्षमता विकास गर्न कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरिएको छ । नीति, कानून, न्याय तथा सुशासन लागि १४ लाख ५० हजार रुपैयाँ (०.३३ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।
४४. **तथ्याङ्क प्रणाली, योजना र विकास व्यवस्थापन :** 'विश्वासिलो तथ्याङ्किय आधार; विकास योजनाको पूर्वाधार' भन्ने सोचलाई सार्थक बनाउन सूचना प्रविधिको उपयोग बढाइ तथ्याङ्क प्रणाली योजना प्रक्रिया र विकास व्यवस्थापनमा सूधार गर्न, क्षेत्रगत एवम् खण्डीकृत तथ्याङ्कहरूको आवधिक रूपमा सङ्कलन र अद्यावधिक गर्न, कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूको कार्यान्वयन तथा अनुगमन गर्न बजेटको व्यवस्था गरिएको छ । तथ्याङ्क प्रणाली, योजना र विकास व्यवस्थापन क्षेत्रमा १३ लाख १४ हजार रुपैयाँ (०.१५ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।
४५. **कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक :** नगरपालिकाको कार्यालयबाट प्रदान गरिने सेवा तथा कार्यहरू सञ्चालन गर्न आवश्यक पर्ने पारिश्रमिक/सुविधा, मालसामान तथा सेवाको उपयोग, स्थिर सम्पत्तिको उपभोग खर्च र व्याज, सेवा, शुल्क तथा बैङ्क कमिसन लगायतको कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक खर्चहरूका लागि आवश्यक पर्ने रकम खर्च शीर्षकअनुसार विनियोजन गरिएको छ । कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक क्षेत्रका कार्यहरूका लागि १० करोड ५३ लाख २० हजार रुपैयाँ (११.९५ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।
४६. **राजस्व परिचालन :** नगरपालिकाबाट आन्तरिक राजस्व वृद्धिका लागि स्थानीय सरकारको वित्तीय अधिकार क्षेत्रभित्रका कर, सेवाशुल्क, दस्तुर र विक्रीको आधार र दायरा फराकिलो, सहज र सरलीकृत गर्दै प्रगतिशील राजस्व प्रणाली अवलम्बन गर्ने, करदाता शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, विद्युतिय माध्यमबाट कर तिर्ने जस्ता कार्यक्रमहरू सञ्चालनका लागि बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
४७. **वित्तीय व्यवस्थापन, नियन्त्रण, अनुशासन र लेखापरीक्षण :** नगरपालिकाको आय व्ययबिचको सन्तुलन कायम गरी सार्वजनिक खर्चलाई मितव्ययी र औचित्यपूर्ण बनाउने, खर्चको प्रभावकारिता वृद्धिका लागि सङ्घ, प्रदेश र नगरपालिकाको आर्थिक ऐन नियमहरूको पूर्ण

पालना गर्ने संयन्त्र विकास गर्ने, आन्तरिक लेखापरीक्षण र आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउने, बेरुजु न्यूनीकरण र फछ्यौट तथा सम्परीक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।

४८. **संस्थागत समन्वय** : समृद्ध नगर निर्माणका लागि नगरपालिकाले नेपाल सरकार, बागमती प्रदेश सरकार, अन्तरपालिका भगिनी सम्बन्ध, निजी क्षेत्र, सहकारी संस्था, गैरसरकारी क्षेत्रसंगको समन्वय र सहकार्यलाई प्रमुख रणनीतिको रूपमा लिइएको छ । यसअघि भगिनी सम्बन्ध स्थापित भएका ललितपुर महानगरपालिका, जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका र जिरी नगरपालिकासंगको सम्बन्ध प्रगाढ बनाई आपसी असल अनुभवको आदानप्रदान गर्न व्यवस्था मिलाएको छु । चिनको सिचुवान प्रान्तको छेन्दु स्थित दुचियाडयान सहरसंगको अन्तर्राष्ट्रिय भगिनी सम्बन्ध कायम गर्ने प्रक्रिया अन्तिम चरणमा पुगेको छ । नगरको समृद्धि र विकासका लागि विकास साभेदारका रूपमा सरकारी कार्यालय, राष्ट्रिय निकाय, द एसिया फाउन्डेसनको स्थानीय सरकार सबलीकरण कार्यक्रम, तयार नेपाल लगायत अन्तर्राष्ट्रिय तथा राष्ट्रिय दातृ निकाय, सहकारी र गैरसरकारी संस्थालाई सहकार्यको लागि आमन्त्रण गरिएको छ । सङ्घ संस्था लगानीमैत्री वातावरण बनाई विकास साभेदारसंग सह-लगानी र सहकार्यलाई निरन्तरता दिने व्यवस्था मिलाएको छु ।

४९. **दिगो विकास लक्ष्य** : दिगो विकास लक्ष्यहरूलाई स्थानीयकरण गर्ने सम्बन्धी नीति, कार्यक्रम तथा कार्ययोजना बनाई नेपाल सरकारले सन् २०३० सम्ममा पूरा गर्नुपर्ने दिगो विकास लक्ष्यका सूचकहरू हासिल गर्नेतर्फ यस नगरपालिकाको कार्यक्रमहरू परिलक्षित गरिएको छ ।

५०. उल्लिखित सम्पूर्ण क्षेत्रगत एवम् उपक्षेत्रगत कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनका लागि प्रस्ताव गरिएको बजेटमध्ये चालुतर्फ कार्यक्रमहरूसमेत गरी ५१ करोड ७४ लाख ७९ हजार रुपैयाँ (५८.७४ प्रतिशत), पुँजीगततर्फ ३६ करोड ५ लाख ५ हजार रुपैयाँ (४०.९१ प्रतिशत) र वित्त व्यवस्थातर्फ ३० लाख रुपैयाँ (०.३५ प्रतिशत) विनियोजन गरेको छु ।

५१. कुल बजेटमध्ये लक्षित समूहअनुसार अपाङ्गतर्फ २५ लाख १५ हजार रुपैयाँ (०.२९ प्रतिशत), आदिवासी/जनजाती/सीमान्तकृततर्फ १ करोड ३ लाख रुपैयाँ (१.१७ प्रतिशत), जेष्ठ नागरिकतर्फ ४७ लाख ८५ हजार रुपैयाँ (०.५४ प्रतिशत), दलिततर्फ २१ लाख ५० हजार रुपैयाँ (०.२५ प्रतिशत), बालबालिकातर्फ २९ करोड ३ लाख २७ हजार रुपैयाँ (३२.९५

प्रतिशत), महिलातर्फ १ करोड ७९ लाख २६ हजार रुपैयाँ (२.०३ प्रतिशत) र अन्यतर्फ ५४ करोड ४४ लाख ३१ हजार रुपैयाँ (६१.७९ प्रतिशत) विनियोजित भएको छ।

५२. कुल बजेटलाई पहिलो त्रैमासिकमा १८ करोड ५४ लाख ७२ हजार ७ सय ५० रुपैयाँ (२१.०६ प्रतिशत), दोस्रो त्रैमासिकमा २२ करोड १९ लाख १९ हजार ७ सय ५० रुपैयाँ (२५.१९ प्रतिशत), तेस्रो त्रैमासिकमा २० करोड २० लाख ७ हजार २ सय ५० रुपैयाँ (२२.९३ प्रतिशत) र चौथो त्रैमासिकमा २७ करोड १५ लाख ८४ हजार २ सय ५० रुपैयाँ (३०.८२ प्रतिशत) खर्च हुने गरी बाँडफाँड गरेको छु। बजेटको बाँडफाँटमा त्रैमासिकअनुसार सन्तुलन कायम हुने व्यवस्था मिलाएको छु।

सभाध्यक्ष महोदय,

नगरसभा सदस्यज्यूहरू,

५३. अब म आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ मा विनियोजन बजेटको कार्यक्रम तथा आयोजना सञ्चालनका लागि आवश्यक स्रोतको प्रस्ताव गर्ने अनुमति चाहन्छु। नगरपालिकाले पहिचान गरेका स्रोत र आगामी आर्थिक वर्षका लागि प्रस्ताव गरिएका राजस्वका दरसमेतका आधारमा आन्तरिक स्रोतबाट ३ करोड ९० लाख ८६ हजार रुपैयाँ (४.४४ प्रतिशत) परिचालन हुने अनुमान गरेको छु। यस आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ बाट आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ मा जिम्मेवारी सार्ने मौज्जात ४ करोड १५ लाख ९७ हजार रुपैयाँ (४.७२ प्रतिशत) रहने अनुमान गरेको छु।
५४. नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने वित्तीय समानीकरण अनुदान १६ करोड ७ लाख रुपैयाँ (१८.२४ प्रतिशत) र सशर्त अनुदान ३८ करोड ३३ लाख ५१ हजार रुपैयाँ (४३.५१ प्रतिशत) र समपुरक अनुदान २ करोड रुपैयाँ (१.१४ प्रतिशत) गरी जम्मा ६२ करोड ९१ लाख ८६ हजार रुपैयाँ (७१.४२ प्रतिशत) आय प्राप्त हुने अनुमान पेस गरेको छु। त्यसैगरी बागमती प्रदेशबाट समानीकरण अनुदान १ करोड ७३ लाख १० हजार रुपैयाँ (१.९६ प्रतिशत), सशर्त अनुदान २ करोड २८ लाख २५ हजार रुपैयाँ (२.६० प्रतिशत), विशेष अनुदान ५० लाख रुपैयाँ (०.५७ प्रतिशत) र समपुरक अनुदान ३ करोड रुपैयाँ (३.४१ प्रतिशत) गरी जम्मा ७ करोड ५१ लाख ३५ हजार रुपैयाँ (८.५२ प्रतिशत) आय प्राप्त हुने अनुमान पेस गरेको छु।

५५. राजस्व बाँडफाँटतर्फ सङ्घीय सरकारबाट १० करोड ७० लाख रुपैयाँ (२१.१५ प्रतिशत), बागमती प्रदेश सरकारबाट ६ करोड ११ लाख १५ हजार रुपैयाँ (६.९३ प्रतिशत) र स्थानीय राजस्व बाँडफाँटबाट ३० लाख रुपैयाँ (०.३४ प्रतिशत) गरी जम्मा १७ करोड ११ लाख १५ हजार रुपैयाँ (१९.४२ प्रतिशत) आयको अनुमान पेस गरेको छु ।
५६. आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ का लागि कुल बजेट विनियोजन तथा खर्चका स्रोतको विवरण अनुसूचीहरूमा राखेको छु । आर्थिक वर्षको सुरुदेखि नै कार्यक्रम तथा आयोजना सञ्चालन गरी समयमै सम्पन्न हुने, स्रोतको समुचित उपयोग हुने र अपेक्षित उपलब्धिहरू हासिल हुने विश्वास लिएको छु ।
५७. अन्त्यमा, भीमेश्वर नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक बजेट तर्जुमा कार्यमा महत्त्वपूर्ण पृष्ठपोषणको भूमिका निर्वाह गर्नुहुने यस नगरपालिकाका नगर प्रमुखज्यू, भीमेश्वर नगर कार्यपालिका र नगरसभा सदस्यज्यूहरू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलगायत समस्त कर्मचारी परिवारप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु ।

कमला बस्नेत
नगर उपप्रमुख

१० असार, २०८१